

צא א ב מ" פ"ב מהל' תמורה ה' ד קמג לאון עשה: צב ג מ"י פ"ב מהלכות שבעות ה'ה' פ"ח ופ"ב מהל' שבעות ה'ה' ג: צד ד מ"י פ"ח מהל' שבעות ה'ה' ד קמג עשין ק"ט מהל' ט"ו לח: צד ה ו מ"י פ"ח מהל' שבעות ה'ה' ד קמג עשין ק"ט מהל' ט"ו לח:

הרי זו תמורת עולה דברי ר"מ. צ"ב דונמס (ד. ג. וש) אמרי הרי זו תמורת עולה ושלמים מהו אמר אביי זהא ודלי מודה ר"מ וטעמא דאביי דמפרש צ"ב כ"ל מערימין (תמורה ד. יו. וש) דטעמא דר"מ משום דהוי כמו מחול זו וחס"כ מחול זו ומהוה ליה למימר תמורת עולה ושלמים ואמר תמורת עולה תמורת שלמים אזל רבא פליג עליה וקאמר דעדתינן היא מחלוקת דקסבר רבא דטעמא של ר"מ משום דדעתו של אדם אס יכולין שניהם לחול יחולו ואס לאו תפוס לשון ראשון לדעתיה וקאמר: ונבמרך תוך כדי דיבור ב"י למאי דסבר נמי השמא דרבי יוסי סבר תוך כדי דיבור לאו כדכור דמי נראה דכשמכותין לך ואמר היוס תמורת שלמים ולמחר תמורת עולה לאין דכור קיימים והוו כמו דברים שכלל דוקא תוך כדי דיבור הוא דמהני לענין לפרש דכור מהני תוך כדי דיבור: תרי תוך כדי דיבור הוו. השמא תוך כדי דיבור דתמורה איירי תוך כדי דיבור גדול וכיון דתוך כדי דיבור קטן אית ליה ותוך כדי דיבור גדול לית ליה נראה דתוך כדי דיבור גדול אין מועיל כלום אפי' לפרש דכור דלא הו' אלא כדאמר היוס תמורת עולה ולמחר תמורת שלמים דהוו דברים שכלל וה"פ דכרימא אס לך נמכוין תחילה כלומר שאומר תוך כדי דיבור קטן שדומה לנמכוין תחילה לך דכורו קיימים ואפי' לא נמכוין נמי כיון דכריבור דמי אזל נמכוין כלומר שאומר תוך כדי דיבור גדול שדומה כמו נמלך הרי זו תמורת עולה אפי' נמכוין תחילה לשניהם:

לאו כדכור דמי. והווי ליה שני עדיות ומשום חדל לא איתכחש איך דמשתע דיבור אחרון נפסלו ולא משעת דיבור ראשון: כדכור דמי. וכמד עדות דמי והרי פסולין היו כזוהר שעי: ה"ג הרי זו תמורת עולה תמורת שלמים: הרי זו תמורת עולה דבי ר"מ. דלית ליה לר"מ תפוס לשון ראשון: דכורו קיימין. ומרעה עד שסתפאש ומימכר ויביא דמי חליה עולה ודמי חליה שלמים: שפוכשו ולכסוף הומו נהרגין. וכענגמר דין על פיהם קודם שהוכחשו אמרה רבא פיהם לא נגמר דין עדין אפילו הומו מתחילה אין נהרגין שאין העדים זוממין נהרגין עד שיגמר דין והכי מתוקמת כסיפא לשמעתינן כגון דליתו צי תרי ואמרי הוי ופסקנה לדינא אפומייהו: שפוכשו. שניס אומרים הרג ושניס אומרים לא הרג: ולכסוף הומו. שצאת כס שלשית ואמרוהו עמנו הייטס נהרגין: שסיפא אס עין עבדו. וינא לחירות ואח"כ הפיל את שניו ומייז ליתן לו דמי שינו: שפרי הרב אומר קן. כלומר וניחא ליה לרב כסהדותא דהני ולקמן מפרש מאי ניחוחא: ש"מ הכתשה תחילת הומה היא. דאי לא תחילת הומה היא מחחר שבעה עדותין מי אית צדו דין הומה: אמר ליה אביי לא. אי דהוכחשו על ידי כת ראשונה שוב אין כת שלשית מזמתן והכל כשאין שם כת ראשונה אלא הם ודקשיא לך דמי עבד לרב צני לשלומי הכא כגון שכת שניה אפכיניה ואומיניה שאלמרו להם אותו היוס שאתם אומרים עמנו הייטס צמקס פלוני אזל ציוס אחר הוה ואיפכא הוה דממה נפשך עבד נפיק לחירות והן משלמין לו דמי עין שרלו להפסדו וניחא ליה לרב) דנפיק צעניו ותנן לו דמי שינו. ואי קשיא הואיל וראשונים הם מאי הוי מפסדי ליה הא לחירות הוי מפסי ליה ואכתמי דמי עבד לרב צני לשלומי לקמיה [ע"ד]. פריך ליה ומוקמין לה בשעתם דין: מדסיפא

הגהות הב"ח

(א) הווי ד"ה אמר וכו' לפי המסקנה קאמר אביי דרשא בשל פתוח וכו' לא סגי דבלאו ג' וכו' מחמת הומה היא מדמשלמי וכו':

מוסף רש"י

הרי זו תמורת עולה תמורת שלמים. וה"פ דמסקנה קאמר אביי דרשא בשל פתוח וכו' לא סגי דבלאו ג' וכו' מחמת הומה היא מדמשלמי וכו': הרי זו תמורת עולה תמורת שלמים. וה"פ דמסקנה קאמר אביי דרשא בשל פתוח וכו' לא סגי דבלאו ג' וכו' מחמת הומה היא מדמשלמי וכו':

ברכות ד' ס. וש"ס

המחומר שלם לרבו גורס לשיניה שסתלק מישראל היינו כשנתן שלם לרבו כמו לחצירו כמו שאמר ליה שלום עליך ולא אמר רבי והא דלמר צ"ב ר"ע (שג"ד פ"ג) כלום יש עבד שנתן שלום לרבו עבד שאני שאימת רבו עלי וצטום עין אין ליתן לו שלום: כ"י ליה ארבי יוסי כ"י שאילת תלמיד אר. מיימה דרב אחא מדיפמי דלמר צ"ב דמכות (דף ט. ו) וצפרק שבעת העדות (שבעות

דף ג. ושס) תוך כדי דיבור כדי שאילת תלמיד לרב כמאן דלרבנן לית להו כלל כדי דיבור אפי' כדי דיבור קטן ור' יוסי נמי כהלמדי לרב מודי ללאו כדכור דמי וי"ל דסבר לה כדרימא דמי שאמר הריני נזיר ושמע חצירו ואמר ואני (נזיר דף כב. ושס) וכן הלכתא דתוך כדי דיבור כדכור דמי והכי פסקין הלכתא כדכור דמי ור' יוסי חוץ ממנהגך ועבד ע"ז ומקדש ומגרב ואפי' כדכור דמי שאילת תלמיד לרב כריש לקיש וכרז אחא דמכות (דף ט. ו) ושבעות דף ג. ושיעור כדי שאילת שלום תלמיד לרב מפרש ר"מ דהיינו טעמא דכשאדם מעיד עדות או עוסק במקח וממכר וחצירו נתן לו שלום או רבו ע"כ יש לו להשגי ולהפסיק כדלמר ברכות (דף ט. ו) הנותן שלום לחצירו ואין מחזיר נקרא גולן שנאמר גזילת העני צמחים ולכן מיקרא חכמים שלא יהיה זה חשוב הפסק וכן מוכח בזמיר (דף כ. ו) דקאמר מרב לא שצקת רווחא לתלמיד ומיכו צ"ב כפרת דנדריס (דף ט. ו) אין מתיישב טעם זה לענין קריעה דכסבור שמת וקרא ואח"כ מת אס מת תוך כדי דיבור ינא ידי קריעה ואס לאו לא ינא ידי קריעה והתם מאי שייך שיעור זה וטעמא לענין קריעה הקילו: אמר ליה אביי לא דאפכיניה ואומיניהו כמאי מדסיפא ב"י. נראה לר"י דכל סוגיא זו כפי מאי דק"ד השתא דדיוקא דרבא הוי מרישא אזל לפי האמת מסקנה דדיוקא דרבא מסיפא ולא אמר אביי זה מועיל אלא בני הישיבה היו מתרבים כן אליניה דאביי לפי מה שהיו סוברים דדיוקא דרבא מרישא אזל לפי המסקנה (ב) דלמר אביי דרישא בשלש כמות כדאוקמא רבא בלא מיפך והומה וצסיפא צמחים צמיפך ובהומה ולא דוקא נקט אביי אפכיניהו תחילה דאס כן איתכחשו לכו אלא מעיקרא אומיניהו והדר אפכיניהו א"כ מעיקרא אפכיניהו ואומיניהו תוך כדי דיבור ונראה לר"י דאביי מוקי לה בג' כמות כדמכתב לקמן דקאמר ואביי אמר לך בשלמא רישא לא סגי בלא ג' כמות דקמתי שהרי הרב אומר כן ואיירי דמנעינא נמי אפכיניהו ואומיניהו לקמאי דהשתא לא איתכחשו מנעינא כלל וליכא למידק מינה דהכחשה תחילת הומה היא דמשלמי וכי קמתי נמלאו זוממין מנעינא משלמין דמי עין לעבד הה"ה דמי עין לקמאי שהרי הוי מתייצבין אותם דמי עין לרב משום כאלש זומם אלא לפי שלא הוכרו ראשונים כדרימא לא חש לתימיני ומייהו אין אנו נריבין כלל להיפוך דמנעינא דכיון דהוזמו ממילא קיימת עדות קמאי ובקובע"י פ"י דלכ"י מוקי רישא צב' כמות כמו סיפא ויש ליישב הא דקמתי שהרי הרב אומר כן דמיעיקרא ודאי ללא דיענין דאפכיניהו והוה קשה לן מאי שהרב אומר כן אלא השתא דאפכיניהו שמח הרב צעדותן של אלו שאין מתייצבים אותו כ"כ דמי עין לפי שידוע שיבאו עדים שיחייבו אותו דמי עין ולפי זה אינא לזאוקמי כל סוגיא זו לפי האמת דרבא לא הביא הרישא אלא לדקדק הימנה דסיפא אירי בשלש כמות כמו רישא ואביי מוקי ליה דוק לאידך גיסא מדסיפא סגי צב' כמות וצמיפך והומה רישא נמי סגי צב' כמות ואין לך ראייה מסיפא מכה רישא דאיכא לזאוקמי כולה צב' כמות והא דקאמר לקמן בשלמא רישא לא סגי בלא שלש כמות ה"ק אי נמי לא תתיישב לך שהרי הרב אומר כן אי לא מוקמת לה בשלש כמות מכל מקום סיפא איירי צב' כמות ואס תאלמר אי צב' כמות מוקמת לה לרישא תלמי דמי עין לעבד תקשה ליה כדפריקין

(6) (לעולם רש"ע)

הגהות הב"ח

(6) ג' דוקא אפכינהו ואומינהו:

גליון הש"ם

רש"י ד"ה אי דמאחר כי יום שני הוה. וקשה לי הא בזה לא בעי שלומי דכי העידו היה שנתת חובו ככלל מה דמשיך אלף דלקדמי אקדומי וכמ"ש רש"י ד"ה דמקדמי דכל שקודם שנתת את שניה להעיד נעשה מעשה בני. והו"ל לרש"י לפרש דמאחר שאומרים שאחר שהעידו נעשה המעשה וי"ע:

מרובה פרק שביעי בבא קמא

עד.

עין משפט
נר מצוה

צ"ח א מ"י פ"ע מה"ל
עדות הלכה 3:

מדיספא. בשמי כיתות. להכי תלי רישא כסיפא דרישא לא ימחא לן לאוקמה בשמי כיתות אלף ג' משום דקמי שהרי הרב אומר כן ואי דלא אחאי בת אחרימי מקמי דידעו ואמרו איפכא לא הוה ימחא ליה זבני דמפקי ליה לעבד לחירות אלף מדסיפא מיתומקא

דפרסנין לעיל זמר דמפקי ליה לחירות דמי עין זבני לשלומי ליה ויכולין לומר לטובתו זבנו כדאמר צ"ח היו זורקין (סנהדרין מה). דיכולין לומר לאוסרה על זעלה זבנו וי"ל דלמאי דמוקי לה השתא במיפק והזמה מקיטין דאירי כשעמד כבר בדין ומסתמא כבר נתפרסם

בשמי כיתות וע"כ במיפק והזמה מוקמית ליה הלכך רישא נמי אוקי במיפק והזמה: **שהרי העבד אומר כן.** דניחא ליה דמפקי ליה לחירות ויהי ליה דמי עין: **בפראי.** אומן שמומין: **אילימא דלא קמודו.** הנך בתראי זבנאלא דעבד כלל אלף דקאמרי עמנו הייפס ומו לא מדי: **כוליה עבד.** זבני קמאי לשלומי: **ואפכינהו.** ואהנו ליה לרב לפוטרו מדמי עין שהן מרובין מדמי עין ומיהו עבד נפיק לחירות: **ואומינהו.** והכא ליכא למימר כדאמר רבא כרישא דלמאי בת אחרימי מקמי דידעו ואמרו איפכא סימא את עינו והפיל את שניו דאי אחאי בת אחרימי כרישא והדר אמרי הני הפיל את שניו וסימא את עינו כיון דלא אפומייהו פסקינן דינא אלף כדאשונים שמקיקים את הרב לדמי עין שישנו ככלל דמי עין של האחרונים אפילו נמלאו וזממין אלו האחרונים לא הו מחייבו דאין עדים וזממים מתחייבים עד שיגמר הדין על פיהם הלכך הך סיפא מוכחא לפום ריהטא בשמי כיתות ומיפק והזמה: **והיכי דמי.** בין רישא ובין סיפא כיון דהשתא מוקמת לה במיפק והזמה ובשמי כיתות עדים היכי דמי: **אי דמאחרי אחרוי בני בפראי.** כגון דאמרי קמאי יום ראשון הוה מעשה ואמו בתראי ואמרי יום שני הוה מעשה ואיפכא הוה: **אכתי כוליה עבד זבני לשלומי לרב.** דכי מחייבי ליה מיום ראשון להוליא עבדו לחירות אכתי לא הוה זבני מיוצא דהא ביום שני הוה מעשה ואכתי כוליה עבד זבני לשלומי לרב דכי אמו לאסודי לחיוביה לרב אכתי לאו זבני מיוצא הוה: **דמקדמי אקדומי בני בפראי.** שהם מודים דקודם שנתת את ראשונה להעיד נעשה מעשה: **ואי דלא.** העמידו העבד לרבו דין קודם שנתת את ראשונה להעיד אכתי כוליה עבד זבני לשלומי דהא כוליה עבד אפסודי

מדסיפא במיפק והזמה רישא נמי במיפק והזמה דקתני סיפא מעידנו את איש פלוני שהפיל את שן עבדו וסימא את עינו שהרי העבד אומר כן ונמצאו זוממין משלמין דמי עין לרב היכי דמי אי דלא קא מודו להו בתראי בחבלא כלל דמי כוליה עבד לרב בעי שלומי ליה אלא פשיטא דקא מודו כוליהו בחבלא ודקא (6) אפכינן ואומינהו והיכי דמי אי דקא מאחרי אחרוי הני בתראי "אכתי דמי עבד לרב בעי שלומי דכי מחייבי ליה לגברא אכתי גברא לאו בר חיובא הוא אלא דקא מקדמי קדומי הני בתראי ואי דלא עמד בדין אכתי דמי כוליה עבד לרב בעי שלומי ליה דאכתי גברא לא מוחייב אלא דעמד בדין א"ל רב אחא בריה דרב איקא לרב אשי דוקיא דרבא מהיכא אילימא מרישא רישא מי קא מתכחשי מציעאי כיון דאי לא מתזמי סהדותא כוותיהו קא קיימא דדינא כוותיהו פסקינן דיש בכלל מאתיים מנה הלכך קמאי הוא דקא מתכחשי מציעאי לא מתכחשי מירי אמר ליה רבא סבר מדרישא בשלש כיתות סיפא נמי בשלש ודייק מסיפא כגון דאתו בי תרי ואמרי הפיל את שינו וסימא עינו ופסקיניה לדינא אפומייהו ואתו בי תרי אחריו ואמרי סימא את עינו והפיל את שינו דקא מבחשי להו להני קמאי ונמצאו זוממין קמאי משלמין דמי עין לרב ואי סלקא דעתך הכחשה לאו תחילת הזמה היא אמאי משלמי הא אתכחשו להו מעיקרא אלא שמע מינה הכחשה תחילת הזמה היא ואבוי אמר לך בשלמא רישא לא סגי דלא שלש כיתות שהרי קתני הרב אומר כן אלא סיפא למה לי שלש כיתות שהרי העבד אומר כן עבד כל דהו מימר אמר דניחא ליה דינפוק לחירות מתקיף לה ר' זירא אימא סימא את עינו ניפוק

דאכתי גברא לא מחייב. אין הטעם משום דלא הוה זבני הוה אחי לז"ד ומודה ומיפטר דאפי' לשמואל דאמר לקמן (דף עה.) מודה בקנס ואח"כ זבנו עדים חייב הכא כיון דלא עמד בדין לא חשבינן לגברא בר חיובא לענין קנס כדפרישית בסוף המניח (לעיל ג.) וס: **ד"ה איכא** בשמעמין דהחלט השור: **ונמצאו זוממין קמאי.** בהך סיפא הו"ל לומר שהעדים שהזכרו צברייתא שהזמו הם היו ראשונים משום דלרין לומר דפסקינן לדינא אפומייהו דאין העדים זוממים משלמים עד שיגמר הדין על פיהם ואם לא זבנו תחילה לא ה"ל למפסק דינא אפומייהו אלא כרישא אע"פ שזבנו לסוף פסקינן דינא אפומייהו: **עבד בר דהו מימר** קאמר כל דהו דלגמרי זבין לסייעיה: **הוה**

ומודה ומפטר דמודה דאין עין קנסא הוה: **כשעמד בדין.** על החבלות הללו ע"י עדים אחרים צ"ד אחר ומיזבוה להניח העבד וזכר דהשתא אי קאמי זבנלי קמן הא לא מהניא ליה הודאה וקתבע ליה האי עבד הפלת את שניו וסימא את עינו והעמדתין בדין ומתחייבת לי דמי עינו והציג עדים אלו על כך ואמו סהדי אחריו ואפכינהו ואמרו לא חייבינהו צ"ד אלף דמי עין ואומינהו הלכך בין רישא ובין סיפא אדמי עבד לא מחייבי דהא מצ"ד קמא נפק עבד לחירות אלף שזה היה מחויק בו אבל דמי עין משלמי לעבד צבנא דרישא דהא ממונא דעין אית ליה גביה מבית דין קמא וקבעו הני למיפטריה ובסיפא משלמי דמי עין לרב דקא מחייבי ליה אשקרא וע"כ כדאפכינהו מוקמת ליה דאי לאו הכי כיון דליכא סהדי אכי דינא קמא כוליה עבד זבני שלומי: **דוקיא דרבא.** דהכחשה תחילת הזמה היא מהיכא: **אילימא מרישא.** דמוקי לה בשלש כיתות סוף סוף מי קא איתכחשו דמיהו עדותן זבילה בהכחשה דקמאי הא אי לאו מיתומי דינא כוותייהו פסקינן ויהיב דמי עין לרב דישנו ככלל עדות הראשונים ומשום הכי מהניא זבן תורת הזמה אבל גבי שנים אומרים הרב אומר כן לא הרב דאיתכחשו קמאי ולא קטלינן ליה ולעולם (6) אימא לך כיון דבטיל סהדותייהו לא מהניא זבן תורת הזמה: **מדרישא.** מוכחא בשלש כיתות דקתני שהרי הרב אומר כן אלמא דאתו בת אחרימי כרישא דהוה מחייב ליה דמי עין: **סיפא נמי בשלש.** כיתות ונהי דלא אפשר דתהו בת אחרימי קודמת דא"כ דקמאי אמרי סימא והדר הפיל והני אמרי הפיל והדר סימא לא מיגמר דינא אפומייהו למיתן דמי עינא אלף דמי עין והו ככלל דתרייהו וכיון דלא נגמר הדין על פיהם לא מחייבי הני מציעאי זבנוהו דכת שלישית מיהו הכי מוקי לה דאתו הני צי תרי כרישא ואמרי הפיל והדר סימא ופסקינן לדינא אפומייהו כו': **דקא מבחשי לקמאי.** וזבנלו עדותן ללא יהיב דמיים הימרים וקתני דכי נמלאו זוממים על ידי כת שלישית משלמין: **אלף סיפא למה לי.** לאוקמה בזוחקא בשלש כיתות הא בתרי אפכינהו ואומינהו ורישא כדמשמע בשלשה ודלא כדאפכינהו ומיהו מניה ליכא למיפק מירי ניפוק

מרוכה פרק שביעי בבא קמא

עה.

עין משפט
גד מצוה

(א) לעיל ד' (ב) לעיל ט'
(ג) שנועמח ממ' וימי' במוס'
ט' ד' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'
ד' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'
(ד) ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'
(ה) ז"ל ולא נלוו ע"ש
(ו) ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'
(ז) ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'
והעמקת לכל בני הישיבה
שאלתם לפניהם דבר שאלו
ומשנתו גלדו ומ"ש פנים
איש מפי ר' יוחנן ר"ל
(ח) (דף ע"ג.) (ט) י"א
קפחתינהו. ר"ל. (י) ר"ה
[גלח]. (כ) ר' ר' ר' ר' ר'

שלא כביס דין הוה. לא היו ציט דין יושבין ולא מקום ישיבת
כ"ד הוה אלף בשוק הודה לו: **שכבר הודיע.** משמע אפילו אמו
עדים חתר הכי פטור: **המלא בדיונין פרט למרשיע את עצמו.**
והאי קרא למ"ל מאשר ירשיעו אלהים נפקא פרט למרשיע את
עצמו אלף לאו שמע מינה חד למודה
בקנס ולא י"ב עדים ומד למודה בקנס
ואחרי כן נלוו עדים: **מיבעי ליה**
לגנב עצמו. לחייב כפל לגנב עצמו
דהרשין לגנבתי מו לא מחייב ארבעה ממלא
כדתנא דבי חזקיה (א) **גנבתי.** ומייב
עצמו בקנן: **אלל לא טבחי ולא**
מכרתי. רבותא אשמעי' כדאמרין
לקמן (ב) דלע"ג דלע"ג דלע"ג לא הודה
ונמלא טבחה או מכר דנלוו עדים
פטור דכיון דמכיל אפטור ליה
בהודאה לגנבתי מו לא מחייב ארבעה
וחמשה דכיון דמלית כפל מנייהו הו
ליה משלומי שלשה וארבעה והני לא
מכתי: ויעידו. לאחר שהודה ומחייב
קנסא: **לשמואל ודאי תנאי היא.**
דהא לא מני למימר דתנא קמא קאי
כוותיה דהשתא ומה הכא דשמע
משמעשמואל ונאין ומחמת בעימוחיהו
אודי פטור ליה וקף ע"ג דהדרו
אמו כל שכן מודה מעצמו ואח"כ
נלו: **לרב מי לימא.** מי איטרסא
ליה לאוקמי מילתיה כותנאי או
לנלו מני לנני לרי אלעור בר ר'
שמעון אליביה ולמימר דשני ליה לרי
אלעור בין ר' ר' ר' ר' ר' ר'
ובאין למודה מעצמו בלל פחד עדים:
מסכרסא מילתיה דרב. דפטור אפילו
אס נלו עדים: **באומר גנבתי.**
דחייב עצמו לשלם קרן מיהא בהודאה
הלכך הודהה גמורה היא ופטור
מכפל ומארבעה וחמשה: **שהרי פטר**
עצמו מכלום. בהודאה דעבידא לא
היה מחייב עצמו בכלום שהיה יודע
שהמודה בקנס פטור הלכך לאו
הודאה היא ומשלים אס נלו עדים
ולא אמרינן מודה בקנס ובאו עדים
פטור אלף היכא דליכא קרן וקנס
דליחייב ליה ממונא בהודאמו ומתכוין
להחזיר ממון: (א) **אמר רבא גרסינן**
ולא גרסינן אמר ליה. קפחתינהו לנני
דבי רב. רב המנונא קרי סבי דבי רב
כדאמר בפ"ק דסנהדרין (דף ע"ג.)
(א) [קפחתינן]. י"ש צדי משוכה לקפח
דכריו: **דאם רבן גמליאל.** בהודאה
שמיא און עין עבדו פטור עצמו
מכלום היה דאין כאן אלף קנס וכי
מודה מפטר מאליו והא חזין לעיל (א)
דלאתניה רב תסדא לרב הונא מינה
מדוקיא דכר אין לך עדים הא אמו
עדים מחייב: ולא שני ליה. רב
הונא למימר דשאני רבן גמליאל דפטור
עצמו מכלום הוה וכי האי גוונא לריכא
ליה לאוקמי בחזן לבית דין הא צבית
דין מיפטר ליה בההיא הודהה אליבא
דרב: **שהרי חייב עצמו בקרן.**
בהודאה ראשונה הלכך נפטור מן
הכפל וכיון דליכא כפל מו לא מחייב
בארבעה וחמשה: **שהרי פטר עצמו**

משום ביעתותא דעדים קא מודה. והא דאמר בפרק שנועמח
העדות (שנועמח ד' ג.) דלרבי אלעור בר' שמעון לא
משכחת לה דמודה מפי עצמו דפטור אלף היכא דליכא עדים כלל
ליה רבא (א) (א) קפחת דסבי רבי רב.
פי' כקונטרס ליערת תלמידים שבית
המדורש שאמר דבר שאינו דהא רב
הונא ידיע מילתיה דרב גדול ממך
אין לו זה החילוק וקשה דבכל דוכתי
הו קיפוח לשון גילוח כמו לקפחתי
בהלכות הן באין צ"פ שני דקדושין (ד'
נב.) ודמיר (ד' מט.) וכמו קפחתינהו
למלחא רבנן סמיכי בטעותא גיעוין
(ד' עט.) ורשב"ס פי' דל"ג אכר ליה
רבא אלף אמר רבא קפחתי לנני דבי
רב פירוש נחתי את רב המנונא
שהוא סבי דבי רב והוכחתי לו קפחתי
דבי רב הונא שהיה יודע דבי רב
יותר ממנו שאין להלק כמו שחילק
והביא ראיה מפ"ק דסנהדרין (ד' ח'
שס.) דאמר רבא אמר רבי רב רב
הונא ופריך והאמר רב הונא אמרי
בי רב ומשני אלף אימא רב המנונא
ולכי קרי ליה סבי דבי רב וקשה
חדל שמוק כאן כפסחים אמר ליה
ועוד דאין דרך לומר אימא נמי
אמרי קפחתי את דכריו ועוד דכותיה
דרב המנונא דייק ממני' ובבביתא
כדאמר בסמוך ולרבי הונא מפקא
מתני' מדברי רב ורסאה לרבא אמר
ליה רבא (א) קפחת לנני דבי רב כלומר
אמר ליה רבא לרב המנונא נחתי
את רב הונא שהוא סבי דבי רב שהוא
לא ידע חלק כלשון חלקת ובסנהדרין
מפרש ר"ס אימא רב המנונא פירוש
לא תימא אמר רב הונא אמרי בי רב
אלף אמר רב המנונא אמרי בי רב
וכן משמע דלפי האמת נמי הו אמרי
בי רב רב הונא דהערל (יבמות ד'
פג.) קאמר בי רב מני רב הונא
ורב הונא אין הלכה קאמר ובקונט'
דחק שם לפרש דהא דאמר בסנהדרין
אימא רב המנונא דוקא היכא דמוכח
דהיינו היכא דליכא אמר רב הונא
אמרי בי רב תסס הו רב המנונא
וקשה דל"כ כי קאמר בסנהדרין שלחו
מתס רבי יוסי בר חנינא מחמו עליה
נמענדא ר' אלעור ופריך הא שלחו
מתס לרבי יוסי בר חנינא מואל כו'
ומשני אלף איפוך הי"ל לשניי היכא
דמוכח שאני ועוד דלא יתכן כלל
שיאמר רב הונא משום רב המנונא
שהיה תלמיד תלמידו כדמשמע
בירש הד' (עירובין ד' סג.) ואין
להאריך כאן בזה:
בריימא

שלא בבית דין הוה קאי והתניא אמר לו
אין ברברוך כלום שכבר הודית מאי לאו
תנאי היא היא תנא דאמר שכבר אין לך
עדים סבר מודה בקנס ואחר כך באו עדים
חייב והאי תנא דאמר שכבר הודית סבר
מודה בקנס ואח"כ באו עדים פטור לא
דכ"ע מודה בקנס ואח"כ באו עדים פטור
ובהא קמיפליגי האי תנא דאמר שכבר אין
לך עדים סבר חזן לב"ד הוה והך תנא דאמר
שכבר הודית סבר בבית דין הוה: איתמר
מודה בקנס ואח"כ באו עדים רב אמר פטור
ושמואל אמר חייב (א) אמר רבא בר אהילאי
מאי טעמא דרב יאם המצא בעדים תמצא
בריינין פרט למרשיע את עצמו למה לי
ימאשר ירשיעו נפקא אלא ש"מ מודה
בקנס ואח"כ באו עדים פטור ושמואל אמר
לך ההוא מבעי ליה לגנב עצמו (ב) דרתנא
דבי חזקיה אומיביה ליה לשמואל (ג) רתנא
עדים שמומששים ובאים ואמר גנבתי
אבל לא טבחי ולא מכרתי אינו משלים
אלא קרו אמר ליה הכא במאי עסקינן כגון
שחורו עדים לאחוריהם והא מדתני סיפא
רבי אלעור בר' שמעון אומר יבואו עדים
ויעידו מכלל דתנא קמא סבר לא אמר
ליה שמואל לאו איכא ר' אלעור בר' שמעון
דקאי כוותי אנא דאמרי בר' אלעור בר'
שמעון לשמואל ודאי תנאי היא לרב מי
לימא תנאי היא אמר לך רב אנא דאמרי
אפי' לרבי אלעור בר' שמעון עד כאן לא
קאמר ר' אלעור בר' שמעון החם אלא
משום דקא מודי מחמת ביעתותא דעדים
אבל הכא דמודה מעצמו אפי' ר' אלעור
בר' שמעון מודה אמר רב המנונא מסתברא
מילתייה דרב באומר גנבתי ובאו עדים
שגנב פטור שהרי חייב עצמו בקרן אבל
אמר לא גנבתי ובאו עדים שגנב וחזר
ואמר טבחי ומכרתי ובאו עדים שטבח
ומכר חייב ישהרי פטר עצמו מכלום אמר
(א) רבא (ב) [קפחתינן] לסבי דבי רב דהא רבן
גמליאל פטר עצמו מכלום הוה וקאמר
ליה רב חסדא לרב הונא ולא קא משני
ליה איתמר נמי אמר ר' חייא בר אבא אמר
ר' יוחנן גנבתי ובאו עדים שגנב פטור
שהרי חייב עצמו בקרן אבל אמר לא (א) גנב
ובאו עדים שגנב וחזר ואמר טבחי ומכרתי
ובאו עדים שטבח ומכר חייב שהרי פטר
מתניתין ובריימא נמי דיקא מתניתין דתנן גנב על פי שנים וטבח
ומכר ע"פ עד אחד או על פי עצמו משלם תשלומי כפל ואינו משלם
תשלומי ארבעה וחמשה למה לי דתני גנב על פי שנים ליתני גנב
וטבח [ומכר] על פי עד אחד או על פי עצמו אינו משלם אלא הקרן
אלא

מכלום. הכי הוואל וחתא לאשמועינן
דמודה בקנס פטור לשמעון ע"פ עד אחד או
דאי הודא גני גני גנייה מו לא מיתני ליה ע"פ
עצמו דומיא דעד אחד דא"ר אמו עדים פטור
עדים שהעידו על הגניבה חייבוהו ומחמת
לכי אמו סהדי כר' יוחנן:
ה"פ

הגהות הב"ח

(א) ג' אמר ליה רבא
קפחתינהו לנני דבי רב:
(ב) שם אלף אמר לא
גנבתי ונלו: (א) רש"י
דבי מעני ליה וכו' דבי
חוקיה. ר"ל לעיל סוף דף
ס"ג: (ד) ר"ה (אמר רבא
גרסינן ולא גרסינן אמר
ליה.) חל"ת וי"ב וכו' מפי'
רשב"ס ואח"כ מה"ד
קפחתינהו לנני דבי רב
ליערת והעמקת ארבעת
לכל בני הישיבה של בית
המדורש דבמק' לפניהם
דבר שאלו ומשנתו גלדו
והו פ' רש"י וי"ב וכו' שפיר
גרסינן אמר ליה ואח"כ
מה"ד (רב המנונא קרי
וכו' דכריו) חל"ת וי"ב ג'
זה מפרש רשב"ס: (א) תוס'
ד"ה אמר ליה רבא
קפחתינהו לנני דבי רב'
שואמרת דבי: (י) ב"ד'
ונראה לפרש אמר ליה רבא
קפחתינהו לנני:

מבואר

הוא דלעיל ד' (ב) לעיל ט'
(ג) שנועמח ממ' וימי' במוס'
ט' ד' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'
ד' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'
(ד) ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'
(ה) ז"ל ולא נלוו ע"ש
(ו) ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'
(ז) ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'
והעמקת לכל בני הישיבה
שאלתם לפניהם דבר שאלו
ומשנתו גלדו ומ"ש פנים
איש מפי ר' יוחנן ר"ל
(ח) (דף ע"ג.) (ט) י"א
קפחתינהו. ר"ל. (י) ר"ה
[גלח]. (כ) ר' ר' ר' ר' ר'

הוא דלעיל ד' (ב) לעיל ט'
(ג) שנועמח ממ' וימי' במוס'
ט' ד' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'
ד' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'
(ד) ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'
(ה) ז"ל ולא נלוו ע"ש
(ו) ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'
(ז) ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'
והעמקת לכל בני הישיבה
שאלתם לפניהם דבר שאלו
ומשנתו גלדו ומ"ש פנים
איש מפי ר' יוחנן ר"ל
(ח) (דף ע"ג.) (ט) י"א
קפחתינהו. ר"ל. (י) ר"ה
[גלח]. (כ) ר' ר' ר' ר' ר'

תורה אור השלם

1. אם המצא תמצא
כדו הנהגה משור עד
חבור עד שה חיים על שיה
שמות כב ג
ישלם:
2. על דבר לכ פשע על
שור על חבור על שיה
על שלמה על כל אבריה
אשר יאמר כי היא זה
עד האלהים יבא דבר
שניהם אשר ירשיעו
אלהים ישלם שניהם
שמות כב ח
לרעהו:

מבואר

הוא דלעיל ד' (ב) לעיל ט'
(ג) שנועמח ממ' וימי' במוס'
ט' ד' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'
ד' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'
(ד) ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'
(ה) ז"ל ולא נלוו ע"ש
(ו) ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'
(ז) ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'
והעמקת לכל בני הישיבה
שאלתם לפניהם דבר שאלו
ומשנתו גלדו ומ"ש פנים
איש מפי ר' יוחנן ר"ל
(ח) (דף ע"ג.) (ט) י"א
קפחתינהו. ר"ל. (י) ר"ה
[גלח]. (כ) ר' ר' ר' ר' ר'

מבואר

הוא דלעיל ד' (ב) לעיל ט'
(ג) שנועמח ממ' וימי' במוס'
ט' ד' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'
ד' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'
(ד) ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'
(ה) ז"ל ולא נלוו ע"ש
(ו) ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'
(ז) ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'
והעמקת לכל בני הישיבה
שאלתם לפניהם דבר שאלו
ומשנתו גלדו ומ"ש פנים
איש מפי ר' יוחנן ר"ל
(ח) (דף ע"ג.) (ט) י"א
קפחתינהו. ר"ל. (י) ר"ה
[גלח]. (כ) ר' ר' ר' ר' ר'

מבואר

הוא דלעיל ד' (ב) לעיל ט'
(ג) שנועמח ממ' וימי' במוס'
ט' ד' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'
ד' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'
(ד) ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'
(ה) ז"ל ולא נלוו ע"ש
(ו) ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'
(ז) ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'
והעמקת לכל בני הישיבה
שאלתם לפניהם דבר שאלו
ומשנתו גלדו ומ"ש פנים
איש מפי ר' יוחנן ר"ל
(ח) (דף ע"ג.) (ט) י"א
קפחתינהו. ר"ל. (י) ר"ה
[גלח]. (כ) ר' ר' ר' ר' ר'